ÌÎÍÃÎË ÓËÑÛÍ ÕÓÓËÜ

ÁÀÉÃÀËÜ ÎÐ×ÈÍÄ Íª˪ªË ªÕ ÁÀÉÄËÛÍ ¯ÍÝËÃÝÝÍÈÉ ÒÓÕÀÉ

1998 îíû 1 ä¿ãýýð ñàðûí 22-íû ºäºð
Óëààíáààòàð õîò

ÍÝÃÄ¯ÃÝÝÐ Á¯ËÝÃ

Íèéòëýã ¿íäýñëýë

1 ä¿ãýýð ç¿éë. Õóóëèéí çîðèëò

1.1. Ýíý õóóëèéí çîðèëò íü áàéãàëü îð÷íûã õàìãààëàõ, ýêîëîãèéí òýíöýë àëäàãäàõààñ ñýðãèéëýõ, áàéãàëèéí áàÿëãèéí àøèãëàëòûã çîõèöóóëàõ, òºñëèéí áàéãàëü îð÷èíä íºëººëºõ áàéäëûã ¿íýëýõ, òºñëèéã õýðýãæ¿¿ëýõ ýñýõ1 òàëààð øèéäâýð ãàðãàõòàé õîëáîãäñîí õàðèëöààã çîõèöóóëàõàä îðøèíî.

2 äóãààð ç¿éë. Áàéãàëü îð÷èíä íºëººëºõ áàéäëûí ¿íýëãýýíèé òóõàé õóóëü òîãòîîìæ

2.1. Áàéãàëü îð÷èíä íºëººëºõ áàéäëûí ¿íýëãýýíèé òóõàé õóóëü òîãòîîìæ íü Ìîíãîë Óëñûí ¯íäñýí õóóëü, Áàéãàëü îð÷íûã õàìãààëàõ òóõàé õóóëü, ýíý õóóëü, òýäãýýðòýé íèéö¿¿ëýí ãàðãàñàí õóóëü òîãòîîìæèéí áóñàä àêòààñ á¿ðäýíý.

2.2. Ìîíãîë Óëñûí îëîí óëñûí ãýðýýíä ýíý õóóëüä çààñíààñ ººðººð çààñàí áîë îëîí óëñûí ãýðýýíèé çààëòûã äàãàæ ìºðäºíº.

3 äóãààð ç¿éë. Õóóëèéí íýð òîìú¸î

3.1. Ýíý õóóëüä õýðýãëýñýí äàðààõü íýð òîìú¸îã äîð äóðäñàí óòãààð îéëãîíî:

3.1.1. "áàéãàëü îð÷èíä íºëººëºõ áàéäëûí ¿íýëãýý" ãýæ èðãýí, àæ àõóéí íýãæ, áàéãóóëëàãûí ýðõëýõ ¿éëäâýðëýë, ¿éë÷èëãýýíèé ÿâöàä õ¿í àìûí ýð¿¿ë ìýíä, áàéãàëü îð÷èíä ó÷èð÷ áîëçîøã¿é õîðòîé íºëººëëèéã óðüä÷èëàí òîãòîîõîéëæ, ò¿¿íèéã áàãàñãàõ, àðèëãàõ àðãà õýìæýý òîãòîîõûã;

3.1.2. "òºñºë" ãýæ øèíýýð áàéãóóëàõ áîëîí îäîî àæèëëàæ áóé ¿éëäâýð, ¿éë÷èëãýý, áàðèëãà áàéãóóëàìæ, òýäãýýðèéã øèíý÷ëýõ, ºðãºòãºõ áîëîí áóñàä õýëáýðýýð áàéãàëèéí íººö áàÿëàã àøèãëàõ ¿éë àæèëëàãààã;

3.1.3. "òºñºë õýðýãæ¿¿ëýã÷" ãýæ òóõàéí òºñëèéã õàðèóöàã÷ èðãýí, õóóëèéí ýòãýýäèéã;

3.1.4. "îñëûí ¿íýëãýý" ãýæ òºñëèéã õýðýãæ¿¿ëýõ ÿâöàä áàéãàëèéí ãýíýòèéí ¿çýãäýë, ¿éëäâýðëýëèéí ¿éë àæèëëàãààíààñ ãàð÷ áîëçîøã¿é îñëîîñ ñýðãèéëýõ, îñëûí ¿ð äàãàâðûã òîãòîîõîéëæ, ò¿¿íèéã áàãàñãàõ, àðèëãàõ àðãà õýìæýý òîãòîîõûã;

3.1.5. "¿íýëãýýíèé øèíæèëãýý" ãýæ òºñëèéí áàéãàëü îð÷èíä íºëººëºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýýíèé òàéëàíä åðºíõèé ¿íýëãýý õèéñýí áàéãóóëëàãûí òîìèëñîí õºíäëºíãèéí øèíæýý÷èéí ãàðãàñàí ä¿ãíýëòèéã /Энэ заалтыг 2001 оны 11 дүгээр сарын 22-ны өдрийн хуулиар нэмсэн/;

3.1.6."øèíæýý÷" ãýæ òºñëèéí áàéãàëü îð÷èíä íºëººëºõ áàéäëûí ¿íýëãýý õèéæ, ä¿ãíýëò ãàðãàõ ýðõ á¿õèé ýòãýýäèéã /Энэ заалтыг 2001 оны 11 дүгээр сарын 22-ны өдрийн хуулиар нэмсэн/

3.1.7. "¿íýëãýýíèé ìýðãýæèëòýí" ãýæ áàéãàëü îð÷èíä íºëººëºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýýíèé ¿éë àæèëëàãààíä òîãîîðîé ÷èãëýëýýð îðîëöîí ñóäàëãàà õèéõ, ¿íýëãýý, ¿íýëýò ºãºõ ýðõ á¿õèé ýòãýýäèéã /Энэ заалтыг 2001 оны 11 дүгээр сарын 22-ны өдрийн хуулиар нэмсэн/;

3.1.8. "òºñºë çàõèàëàã÷" ãýæ òóõàéí òºñëèéã ñàíõ¿¿æ¿¿ëýã÷ èðãýí, õóóëèéí ýòãýýäèéã /Энэ заалтыг 2001 оны 11 дүгээр сарын 22-ны өдрийн хуулиар нэмсэн/.

ÕÎ¨ÐÄÓÃÀÀÐ Á¯ËÝÃ

Áàéãàëü îð÷èíä íºëººëºõ áàéäëûí ¿íýëãýý

4 ä¿ãýýð ç¿éë. Áàéãàëü îð÷èíä íºëººëºõ áàéäëûí åðºíõèé ¿íýëãýý

4.1. Øèíýýð áàéãóóëàõ áîëîí îäîî àæèëëàæ áóé ¿éëäâýð, ¿éë÷èëãýý, áàðèëãà áàéãóóëàìæ, òýäãýýðèéã øèíý÷ëýõ, ºðãºòãºõ áîëîí áóñàä õýëáýðýýð áàéãàëèéí íººö áàÿëàã àøèãëàõ òºñºëä áàéãàëü îð÷èíä íºëººëºõ áàéäëûí åðºíõèé ¿íýëãýý õèéëãýõ áºãººä ýíýõ¿¿ ¿íýëãýýíèé õ¿ðýýíä òºñëèéí áàéãàëü îð÷èíä ¿ç¿¿ëýõ íºëººëëèéã óðüä÷èëàí òîãòîîæ ä¿ãíýëò ãàðãàíà.

Íèéòëýãäñýí:"Òºðèéí ìýäýýëýë", 19... îí, Äóãààð ..., Õóóäàñ ... äóãààð òàë

ÎÎÍÃÎË ÓËÑÛÍ ÕÓÓËÜ

4.2. Áàéãàäëü îð÷èíà íºëºº ëºõ áàéäëûí åðºíõèé ¿íýëãýý íü àøèãò ìàëòìàë àøèãëàõ, ãàçàð ýçýìøèõ, àøèãëàõ ýðõ àâàõ áîëîí òºñºë õýðýãæ¿¿ëæ ýõëýõèéí ºìíº õèéäãýí áàéíà. */Ýíý õýñãèéã 2001 îíû 11 ä¿ãýýð ñàðûí 22-íû ºäðèéí õóóëèàð ºº÷ëºí íàéðóóëñàí./*

4.3. Òºñºë õýðýãæ¿¿ëýã÷ èðãýí, àæ àõóéí íýãæ, áàéãóóëëàãà áàéãàëü îð÷èíä íºëºº ëºõ áàéäëûí ¿íýëãýý õèéëãýñýí ýñýõýä òóõàéí îðîí íóòàëéí áàéãàëü îð÷íû õýíàëòûí óëñûí áàéöàãà÷, àéìàã, íèéñëýë, ñóì, ä¿¿ðãèéí Èðãýëéí Òºëºº ëºã÷äèéí Õóðàë, ò¿¿íèé Òýðã¿¿ëýã÷èä õýíàëò òàâèíà.

4.4.Òºñºë õýðýãæ¿¿ëýã÷ íü òºñëèéí òîâ÷ òîäîðõîéëîëò, òåõíèê-ýäëýéí çàñãàëéí ¿íäýñëýë, òåõíîëîãèéí øèéäýë, àæëûí çóðàã áîëîí õîëáîãäîõ áóñàä áè÷èã áàðèìòûã á¿ðä¿¿ëýí òºñëèéí ýíý õóóëèéí ðàâñðàëòàä çààñàí àíäàëëûí äàãóó áàéãàëü îð÷íû àñóóäàë ýðõýëñýí òºðèéí çàõèðãàâàíû òºâ áàéãóóëëàãà, ýñö¿ë íóòàëéí çàõèðãàâàíû áàéãóóëëàãàä õ¿ðã¿¿ëæ, áàéãàëü îð÷èíà íºëºº ëºõ áàéäëûí åðºíõèé ¿íýëãýý õèéëãýíý.

4.5. Òºñºëä áàéãàëü îð÷èíà íºëºº ëºõ áàéäëûí åðºíõèé ¿íýëãýý õèéõ àðãà÷èëñàí çàâàðûã áàéãàëü îð÷íû àñóóäàë ýðõýëñýí òºðèéí çàõèðãàâàíû òºâ áàéãóóëëàãà áàòàëíà.

4.6. Áàéãàëü îð÷èíä íºëºº ëºõ áàéäëûí åðºíõèé ¿íýëãýýã øèíæýý÷ àæëûí 12 ºäºðò áàãòàæ õèéæ äàðààõü ä¿ãíýëò ãàðãàíà:

4.6.1. áàéãàëü îð÷èíà íºëºº ëºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýý õèéëãýëã¿éãýýð òºñëèéã õýðýãæ¿¿ëýõ áîëîìæòîé ãýæ ¿çýõ;

4.6.2. òºñëèéã òîãîðõîé íºõöºë, áîëçîëòîéãîîð õýðýãæ¿¿ëýõ áîëîìæòîé ãýæ ¿çýõ;

4.6.3. áàéãàëü îð÷èíä íºëºº ëºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýý õèéëãýõ;

4.6.4. õîëáîãäîõ õóóëü òîãòîìæèä íéëöýýã¿é, òåõíèê, òåõíîëîãèéí íü áàéãàëü îð÷èíä õàëòàé áóþó ãàçàð çîõèîí áàéãóóëëàëòûí òºëºâëºãºº íã òóñãàãäààã¿é òºñëèéã áóõàãî.

4.7. Øèíæýý÷èéã áàéãàëü îð÷èíà íºëºº ëºõ áàéäëûí ¿íýëãýý õèéõ ìýðãýæëèéí ÷àâààð, àæëûí äàäëàãàà òóðøëàãûã õàðãàëçàí áàéãàëü îð÷íû àñóóäàë ýðõýëñýí òºðèéí çàõèðãààíû òºâ áàéãóóëëàãûí øèëäýðýýð òîìëëîí. Øààðäëàãààòàé áîë ¿íýëãýýíèé àæëëä õîëáîãäîõ ìýðãýæëèòíèéã òàòàí îðîëöóóëæ áîëíî.

4.8. Øààðäëàãàòàé áîë áàéãàëü îð÷íû àñóóäàë ýðõýëñýí òºðèéí çàõèðãààíû òºâ áàéãóóëëàãà ýíý õóóëèéí **4.6**-ä çààñàí õóâàöààã ñóíãàæ áîëíî */Ýíý õýñãàò 2001 îíû 11 ä¿ãýýð ñàðûí 22-íû ºäðèéí õóóëèàð îðóóëñàí íýìýëò îðñíî/.*

5 äóãààð ç¿éë. Áàéãàëü îð÷èíä íºëºº ëºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýý

5.1. Ýíý õóóëèéí **4.6.3**-ä çààñàí ä¿ãíýëòýä áàéãàëü îð÷èíä íºëºº ëºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýýíèé àæëûí õ¿ðýýã òîäîðõîé çààíà.

5.2. Áàéãàëü îð÷èíä íºëºº ëºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýýã ýíý õóóëèéí **9** ä¿ãýýð ç¿éëèéí äàãóó ýðõ àâñàí àæ àõóéí íýãæ ã¿éöýòãýíý.

5.3. Ýðõ á¿õèé àæ àõóéí íýãæ íü íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýýíèé òàéëàí ãàðãàíà.

5.4. Áàéãàëü îð÷èíä íºëºº ëºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýýíèé òàéëàíä äàðààõü àñóóäëûã òóñãàíà:

5.4.1. áàéãàëü îð÷íû òºë°â áàéäëûí ¿íäñýí ¿ç¿¿ëýëò¿¿ä;

5.4.2. òºñëèéí áîëîí òåõíîëîãèéí îñíîâ÷òîé õóâèëáàð;

5.4.3. òºñëèéí áîëçîøã¿é áîëîí ãîð ñºðã íºëºº ëºë, ò¿¿íèéã áàãàñãàõ, àðèëãàõ àðãà õýìæýýíèé ç°âëºìæ;

5.4.4. òºñëèéí ñºðºã íºëºº ëëèéí õýìæýý, òàðõàëò, ¿ð äàãàâðûã òîãòîñîí òîîöîì, ñóäàëãàà;

5.4.5. îñíîë, ýðñäëèéí ¿íýëãýý */Ýíý çàâëòûã 2006 îíû 5 áóãààð ñàðûí 25-íû ºäðèéí õóóëèàð ºº÷èëñº/í/*;

5.4.6. áàéãàëü îð÷íûã õàìãààëàõ òºë°âëºã°º;

5.4.7. îð÷íû õýíàëò-øèíæèëãýýíèé õº÷º¿ëº÷;

5.4.8. òºñºë õýðýãæèõ íóòàã äýâñãýðèéí èðãýä, ñóì, ä¿¿ðãèéí èðãýäèéí Òºëºº ëºã÷äèéí Õóðëûí Òýðã¿¿ëýã÷äèéí ñàíàë;

5.4.9. òºñºë õýðýãæèõ ãàçðûí ñî¸ëò äàâõàðãà, òºñëèéí îíöëîõòîé óÿëäñàí áóñàä àñóóäàë;

5.4.10. íºõº í ñýðãýýëòèéí òºñºë */ Ýíý çàâëòûã 2001 îíû 11 ä¿ãýýð ñàðûí 22-íû ºäðèéí õóóëèàð íýìýýí/.*

5.5.Áàéãàëü îð÷èíä íºëºº ëºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýýíèé òàéëàíäèéí òºñºëä òºñºë õýðýãæ¿¿ëýã÷ýýñ àëáàí ¸ñîîð ñàíàë àâíà.

5.6. Áàéãàëü îð÷èíä íºëºº ëºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýý õèéëãýõ, ä¿ãíýëò, øèéäýð ãàðãóóëàõàä øààðäàãààõ çàðäëûã òºñºë çàõèàëàã÷ ýðõ á¿õèé àæ àõóéí íýãæòýé áàéãóóëñàí ãýðýýíèé ¿íäñýí äýýð øèéäýðèýí.

5.7. Áàéãàëü îð÷èíä íºëºº ëºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýý õèéñýí àæ àõóéí íýãæ íü ¿íýëãýýíèé ìýðãýæëèõíèé ñóäàëëãààíû àæëûí ä¿íã ýõ õóâèàð íü õàããàëãàõ áºã°º㠀áàéãàëü îð÷èíä íºëºº ëºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýýíèé òàéëàíã õóõâàí õóâü áýëòãýæ, áàéãàëü îð÷íû àñóóäàë ýðõýëñýí òºðèéí çàõèðãààíû òºâ áàéãóóëëàãà, òºñºë õýðýãæ¿¿ëýã÷èä òóñ á¿ð íýã õóâèéã °ã÷, íýã õóâèéã °°ðòº ¿ëäýýõ á°ã°°ä òýäãýýð íü àäëë õ¿÷èíòýé áàéíà.

6 äóãààð ç¿éë. Áàéãàëü îð÷íûã õàìãààëàõ òº€°âë°ã°º, îð÷íû õýíàëò-øèíæèëãýýíèé õº÷º€á°ð

6.1. Òºñºë õýðýãæ¿¿ëýã÷ íü °°ðèéí ¿éë àæèëëàãààíû ýâö, ¿ð ä¿íã õýíàõ, áàéãàëü îð÷èíä íºëºº ëºõ áàéäëûí ¿íýëãýýíèé ä¿ãíýëò, ç°âë°ìæèéí õýðýãæëëòéëã õàíãàõ çîðëëãîð áàéãàëü îð÷íûã õàìãààëàõ òº€°âë°ã°º, îð÷íû õýíàëò-øèíæèëãýýíèé õº÷º€á°ðòýé àæëëàíà.

6.1.1 Áàéãàëü îð÷íûã õàìãààëàõ òº€°âë°ã°ºíä áàéãàëü îð÷èíä íºëºº ëºõ áàéäëûí ¿íýëãýýãýýð òîãòîñîí ñºðºã íºëºº ëëèéã áàãàñãàõ, àðëëãàõ àðãà õýìæýý, ò¿¿íèéã õýðýãæ¿¿ëýõ õóãàöàà, øààðäàãàäàõ õ°ð°íã° çàðäëûã òóñãàñàí áàéíà.

6.1.2. Îð÷íû õýíàëò-øèíæèëãýýíèé õº÷º€á°ðò ¿éëäâýðëýëëéí ¿éë àæèëëàãààíû óëìààñ áàéãàëü îð÷íû òºº€á áàéäàëä ¿ç¿¿ëæ áóé °°ð÷ëº€òèéã õýíàõ, øèíæèëãýý õëéõ, ¿ð ä¿íã òàéëàíãõ, ò¿¿íèéã õýðýãæ¿¿ëýõ àðãà, õýëáýð, øààðäàãààõ õ°ð°íã°, çàðäàë, õóãàòàãà òîäîðõîéëîí òóñãàíà.

6.2. Ààéãàäëü îð÷íûã õàìãààäëàõ òóõàéí æèëèéí òºëºâëºãºº, îð÷íû õÿíàëò-øèíæèëãýýíèé õºòºëáºð áîëîí òýäãýýðèéã õýðýãæ¿¿ëýõýä øààðäàäãääàõ õºðºíãº, çàðäëûí õýìæýýã áàéãàäëü îð÷èíä íºëºº ëºõ áàéäëûí åðºíõèé ¿íýëãýý õèéñýí áàéãàóóëëàäà áàòàëíà */Ýíý õýñãèéã 2001 îíû 11 ä¿ãýýð ñàðûí 22-íû ºäðèéí õóóëèàð ºº∂÷ëºí íàéðóóëñàí/*.

6.3. Àøèãò ìàëòàëûíõààñ áóñàä òºðëèéí òºñºë õýðýãæ¿¿ëýã÷ íü áàéãàëü îð÷íûã õàìãààëàõ òàëààð õ¿ëýýñýí ¿¿ðãýý áèåë¿¿ëýõèéí áàòàëãàà áîëãîí òóõàéí æèëèéí áàéãàëü îð÷íûã õàìãààëàõ àðãàà õýìæýýíä øààðäàäãääàõ çàðäëûíõàà 50-èàñ äîîøã¿é õóâüòàé òýíöýõ õýìæýýíèé ìºíãº õºðºíãèéã áàéãàëü îð÷íûã õàìãààëàõ ñóì, ä¿¿ðãèéí òóñãàé äàíñàíä òºâëºð¿¿ëæ, òºëºâëºãºº íèé áèåýëòèéã æèë òóòàì òàéëàãíàíà. Àøèãò ìàëòàëòàé õîëáîãäñîí òºñëèéí áàéãàëü îð÷íûã õàìãààëàõ àðãàà õýìæýýíèé çàðäëûí áàòàëãàààã àøèãò ìàëòàëûí òóõàé õóóëü òîãòîîìæîîð çîõèöóóëíà */Ýíý õýñãèéã 2001 îíû 11 ä¿ãýýð ñàðûí 22-íû ºäðèéí õóóëèàð ºº∂÷ëºí íàéðóóëñàí/*.

6.4. Áàéãàëü îð÷íûã õàìãààëàõ òºëºâëºãºº, îð÷íû õÿíàëò-øèíæèëãýýíèé õºòºëáºðèéí õýðýãæëëòýä òóõàéí îðîí íóòãèéí áàéãàëü îð÷íû õÿíàëòûí óëñûí áàéöàãà÷, àéìàã, íèéñëýë, ñóì, ä¿¿ðãèéí Èðãýäèéí Òºëºº¨ºã÷äèéí Õóðàë, òº¿íèé Òýðã¿¿ëýã÷èä õÿíàëò òàâèíà.

6.5. Áàéãàëü îð÷èíä íºëºº¨ºõ áàéäëûí åðºíõèé ¿íýëãýý õèéñýí áàéãóóëëàãà íü áàéãàëü îð÷íûã õàìãààëàõ òºëºâëºãºº¨íèé áèåýëòèéí òàéëàí áîëîí 6.4-ò çàâñàí õÿíàëòûí ä¿íã ¿íäýñëýí òºñºë õýðýãæ¿¿ëýã÷èéí áàòàëãàààíû ì°íãèéã áóöààí îëãîõ àñóóäëûã çîõèõ æóðìûí äàãóó øèéâýðëýíý */Ýíý õýñãèéã 2001 îíû 11 ä¿ãýýð ñàðûí 22-íû ºäðèéí õóóëèàð íýìñýí*.

6.6. Áàéãàëü îð÷íûã õàìãààëàõ òºëºâëºãºº, îð÷íû õÿíàëò-øèíæèëãýýíèé õºòºëáºð áîëîíñòóóëàõ áîëîí íºõºí ñýðãýýëò õèéõ æóðàì, àðãàà÷ëàëûã áàéãàëü îð÷íû àñóóäàë ýðõýëñýí òºðèéí çàõèðàààíû òºâ áàéãóóëëàãà, íºõºí ñýðãýýëòèéí ñòàíäàðòûã õîëáîãäîõ õóóëü òîãòîîìæèéí äàãóó ýðõ á¿õèé áàéãóóëëàãà òóñ óðòèé áàéãàëü îð÷íû øèíæèëãýýíèé èòãýìæëýãäñýí ëàáîðàòîðèîð ä¿ãíýëò ãàðãóóëæ áîëîí */Ýíý õýñãèéã 2001 îíû 11 ä¿ãýýð ñàðûí 22-íû ºäðèéí õóóëèàð ºº∂÷ëºí íàéðóóëñàí/*.

7.3. Áàéãàëü îð÷íû àñóóäàë ýðõýëñýí òºðèéí çàõèðàààíû òºâ áàéãóóëëàãà íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýýíèé òàéëàíä õèéñýí øèíæýý÷èéí ä¿ãíýëòèéã ¿íäýñëýí, òóõàéí òºñºë õýðýãæèõ ãàçõûí èðãýäèéí ñàíäëûã õàðãàëçàí òºñëèéã õýðýãæ¿¿ëýõ ýñýõ àñóóäëûã øèéâýðëýíý */Ýíý õýñãèéã 2001 îíû 11 ä¿ãýýð ñàðûí 22-íû ºäðèéí õóóëèàð ºº∂÷ëºí íàéðóóëñàí/*.

7.4. ¯íýëãýýíèé øèíæèëãýýí õèéõ æóðàì, ¿íýëãýý õèéõ àðãà÷ëàëûã áàéãàëü îð÷íû àñóóäàë ýðõýëñýí òºðèéí çàõèðàààíû òºâ áàéãóóëëàãà áàòàëíà */ Ýíý õýñãèéã 2001îíû 11 ä¿ãýýð ñàðûí 22-íû ºäðèéí õóóëèàð íýìñýí/*.

7.5. Áàéãàëü îð÷èíä íºëºº¨ºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýýíèé òàéëàíä õ¿ëýýí àâñàí áàéãóóëëàãà òº¿¿íèéã îëîí íèéòýä òàíèëöóóëàõ àæëûã çîõèîí áàéãóóëíà */ Ýíý õýñãèéã 2001îíû 11 ä¿ãýýð ñàðûí 22-íû ºäðèéí õóóëèàð íýìñýí/*.

7.6. Áàéãàëü îð÷èíä íºëºº¨ºõ áàéäëûí ¿íýëãýýíèé ìýäýýëëèéí ñàíã á¿ðä¿¿ëýõòýé õîëáîãäñîí õàðèëöàãà Áàéãàëü îð÷íûã õàìãààëàõ òóõàé õóóëëàð çîõèöóóëíà */ Ýíý õýñãèéã 2001îíû 11 ä¿ãýýð ñàðûí 22-íû ºäðèéí õóóëèàð íýìñýí/*.

8 äóãààð ç¿éë. Õÿíàí ìàãàäëàëãàà

8.1.Áàéãàëü îð÷èíä íºëºº¨ºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýý õèéëãýñíèé ¿íäñýí äýýð òºñºë õýðýãæ¿¿ëæ áóé àæ àõóéí íýãæ, áàéãóóëëàãûí ¿éë àæèëëàãààíû óëìààñ õ¿íèé ýð¿¿ë ìýíä, áàéãàëü îð÷èíä õîõèðîë ó÷ðóóëæ áàéãàà áîëîí ó÷ðóóëñàí áîë ¿íýëãýýíèé ¿íýí ç°ä ýñýõýä õÿíàí ìàãàäàëãàà õèéíý.

8.2. Õÿíàí ìàãàäëàëãàà õèéõ àæëûí õýñãèéã áàéãàëü îð÷íû àñóóäàë ýðõýëñýí òºðèéí çàõèðàààíû òºâ áàéãóóëëàãà õîëáîãäîõ ìýðãýýæëèéí õ¿ì¿¿ñèéã îðîëöóóëàí òóõàé á¿ð òîìëîí àæëëóóëíà.

8.3. Õÿíàí ìàãàäëàëãàà õèéõýä øààðäàãäàõ çàðäëûã áàéãàëü îð÷íû àñóóäàë ýðõýëñýí òºðèéí çàõèðàààíû òºâ áàéãóóëëàãà õàðèóöàõ áºãºº ñýí áóðóóòàé ýòàýýäýýñ óã çàðäëûã íýõýí¨ëýý àâíà.

8.4. Õÿíàí ìàãàäëàëãàà õèéõýä øààðäàãäàõ áàðèìò áè÷ãèéã áàéãàëü îð÷èíä íºëºº¨ºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýý õèéñýí äæ àõóéí íýãæ áîëîí òºñºë õýðýãæ¿¿ëýã÷ ñàääã¿é á¿ðä¿¿ëæ °ãíº.

8.5.Õÿíàí ìàãàäëàëãàà õèéõ õóãàöàà áàéãàëü îð÷íû àñóóäàë ýðõýëñýí òºðèéí çàõèðàààíû òºâ áàéãóóëëàãà õîëáîãäîõ òàëóóäàé òºõèðîëöîíîû ¿íäñýí äýýð òîãòîíîí.

8.6. Õÿíàí ìàãàäëàëãàààãàà áàéãàëü îð÷èíä íºëºº¨ºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýýã áóðóó õèéñýí íü òîãòîíãääîé óã ææûã çîõèõ øààðäëãàûí òº¿âøèíä õ¿ðòýé äàõèí õèéëãýæ, ýíý õóãàöàààíä áóñàä òºñºä íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýý õèéõ ýðõèéã íü áàéãàëü îð÷íû àñóóäàë ýðõýëñýí òºðèéí çàõèðàààíû òºâ áàéãóóëëàãûí øèéâýðýýð òº¿äãýëç¿¿ëæ áîëîí.

8.7. Õÿíàí ìàãàäëàëãàààãàà íýìýëò àæèë õèéõ øààðäëãàòàé íü òîãòîíãääîë õîëáîãäîõ çàðäëûã àíõ íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýý õèéñýí áæ àõóéí íýãæ õàðèöóíà.

9 ä¿ãýýð ç¿éë.Áàéãàëü îð÷èíä íºëºº¨ºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýý õèéõ ýðõ îëãîõ, õ¿÷èíã¿é áîëãîõ

9.1. Áàéãàëü îð÷èíä íºëºº¨ºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýý õèéõ ýðõ àâàõûã õ¿ñíýí Ìîíãîë Óëñûí àæ àõóéí íýãæ íü ýíý òóõàé ºðãºäëº áàéãàëü îð÷íû àñóóäàë ýðõýëñýí òºðèéí çàõèðàààíû òºâ áàéãóóëëàãàä ãàðãàíà.
Íèéòëýãäñýí:"Òºðèéí ìýäýýëýë", 19... îí, Äóãààð ..., Õóóäàí ... äóãààð òàë

ÌÎÍÃÎË ÓËÑÛÍ ÕÓÓËÜ

9.2. Áàéãàëü îð÷èíä íºëººëºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýý õèéõ ýðõ àâàõûã õ¿ññýí ºðãºäºëä äàðààõü áàðèìò áè÷ãèéã õàâñàðãàñàí áàéíà:

9.2.1. àæ àõóéí íýãæèéí ¿éë àæèëëàãààíû òóõàé òàíèëöóóëãà;

9.2.2. ¿íýëãýýíèé ìýðãýæèëòíèé òîãîðõîéëîëò */Ýíý çààëòûã 2001 îíû 11 ä¿ãýýð ñàðûí 22-íû ºäðèéí õóóëèàð ººð÷ëºí íàéðóóëñàí/.*

9.3. Ýíý ç¿éëèéí 9.1-ä çààñíû äàãóó ºðãºäºë ãàðãàñàí àæ àõóéí íýãæèéí áàéãàëü îð÷èíä íºëººëºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýý õèéõ ÷àäâàðûã Êîìèññ àæëûí 26 ºäºðò áàãòààí øàëãààæ, ä¿ãíýëò ãàðãàíà.

9.4. Êîìèññûã áàéãàëü îð÷íû àñóóäàë ýðõýëñýí òºðèéí çàõèðãààíû òºâ áàéãóóëëàãûí øèéäâýðýýð òîìèëîí àæèëëóóëíà.

9.5. Áàéãàëü îð÷èíä íºëººëºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýý õèéõ ýðõ á¿õèé àæ àõóéí íýãæ íü áàéãàëü îð÷èíä íºëººëºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýý õèéõýä ¿íäñýí ¿éë àæèëëàãààãàà ÷èãë¿¿ëíý.

9.6. Áàéãàëü îð÷èíä íºëººëºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýý õèéõ àæ àõóéí íýãæèä Áàéãàëü îð÷íûã õàìãààëàõ òóõàé õóóëèéí 7 äóãààð ç¿éëèéí 5 äàõü õýñãèéí çààëòûã ¿íäýñëýí ýðõ îëãîíî.

9.7. Àæ àõóéí íýãæèä áàéãàëü îð÷èíä íºëººëºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýý õèéõ ýðõèéã ýíý ç¿éëèéí 9.4-ò çààñíû äàãóó òîìèëñîí Êîìèññûí ä¿ãíýëòèéã ¿íäýñëýí áàéãàëü îð÷íû àñóóäàë ýðõýëñýí òºðèéí çàõèðãààíû òºâ áàéãóóëëàãûí øèéäâýðýýð õî¸ð æèëèéí õóãàöààòàé îëãîíî.

9.8. Àæ àõóéí íýãæ íü áàéãàëü îð÷èíä íºëººëºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýý õèéõ ýðõèéí õóãàöàà äóóñàõààñ 2 ñàðûí ºìíº ýðõ ñóíãóóëàõûã õ¿ññýí ºðãºäëºº õèéæ ã¿éöýòãýñýí àæëûí òàéëàíãèéí õàìò áàéãàëü îð÷íû àñóóäàë ýðõýëñýí òºðèéí çàõèðãààíû òºâ áàéãóóëëàãàä õ¿ðãýñýí áàéíà.

9.9. ªðãºäºë áîëîí àæëûí òàéëàíã Êîìèññ õýíàí ¿çýæ, áàéãàëü îð÷èíä íºëººëºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýý õèéõ ýðõèéí õóãàöààã ñóíãàõ ýñýõ òàëààð ä¿ãíýëò ãàðãàíà.

9.10. Êîìèññûí ä¿ãíýëòèéã ¿íäýñëýí àæ àõóéí íýãæèéí áàéãàëü îð÷èíä íºëººëºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýý õèéõ ýðõèéã áàéãàëü îð÷íû àñóóäàë ýðõýëñýí òºðèéí çàõèðãààíû òºâ áàéãóóëëàãûí øèéäâýðýýð íýã óäàà 2 æèë õ¿ðòýë õóãàöààãààð ñóíãàæ áîëíî.

9.11. Ýðõ á¿õèé àæ àõóéí íýãæ íü áàéãàëü îð÷èíä íºëººëºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýýã áóðóó õèéñýí íü ¿íýëãýýíèé øèíæèëãýý, õýíàí ìàãàäëàãààãààð íîòëîãäâîë ò¿¿íä çàõèðãààíû õàðèóöëàãà íîãäóóëàõ áóþó ¿íýëãýý õèéõ ýðõèéã íü áàéãàëü îð÷íû àñóóäàë ýðõýëñýí òºðèéí çàõèðãààíû òºâ áàéãóóëëàãà õ¿÷èíã¿é áîëãîíî. ¯íýëãýýíèé ìýðãýæèëòýí ¿íýëãýýã õàíãàëòã¿é ã¿éöýòãýñýí íü ¿íýëãýýíèé øèíæèëãýý, õýíàí ìàãàäëàãààãààð òîãòîîãäâîë áàéãàëü îð÷íû àñóóäàë ýðõýëñýí òºðèéí çàõèðãààíû òºâ áàéãóóëëàãà òóõàéí ìýðãýæèëòíèé ýðõèéã 2 õ¿ðòýë æèëèéí õóãàöààãààð õàñ÷ áîëíî */Ýíý õýñãèéã 2001 îíû 11 ä¿ãýýð ñàðûí 22-íû ºäðèéí õóóëèàð ºº ð÷ëºí íàéðóóëñàí/.*

9.12. Áàéãàëü îð÷íû àñóóäàë ýðõýëñýí òºðèéí çàõèðãààíû òºâ áàéãóóëëàãà ¿íýëãýýíèé ìýðãýæèëòýíä áàéãàëü îð÷íû ¿íýëãýý õèéõ ýðõ îëãîõ áóþó õ¿÷èíã¿é áîëãîíî. . */Ýíý õýñãèéã 2001 îíû 11 ä¿ãýýð ñàðûí 22-íû ºäðèéí õóóëèàð íýìñýí./*

ÃÓÐÀÂÄÓÃÀÀÐ Á¯ËÝÃ

Áàéãàëü îð÷èíä íºëººëºõ áàéäëûí ¿íýëãýýíä îðîëöîã÷äûí ýðõ ¿¿ðýã

10 äóãààð ç¿éë. Òºñºë çàõèàëàã÷, õýðýãæ¿¿ëýã÷èéí ýðõ, ¿¿ðýã */Ýíý ç¿éëèéí ãàð÷èãò 2001 îíû 11 ä¿ãýýð ñàðûí 22-íû ºäðèéí õóóëèàð íýìýëò îðñîí/*

10.1. Òºñºë çàõèàëàã÷ õýðýãæ¿¿ëýã÷ äàðààõü ýðõ ýäýëíý /Ýíý õýñýãò 2001 îíû 11 ä¿ãýýð ñàðûí 22-íû ºäðèéí õóóëèàð íýìýëò îðñîí/:

10.1.1 áàéãàëü îð÷èíä íºëººëºõ áàéäëûí ¿íýëãýý õèéëãýõ õ¿ñýëòýý ýðõ á¿õèé àæ àõóéí íýãæèä òàâèõ;

10.1.2. áàéãàëü îð÷èíä íºëººëºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýý õèéëãýõ àæ àõóéí íýãæèéã ñîíãîõ;

10.1.3. òóõàéí òºñëèéí òåõíèê, òåõíîëîãè, áèçíåñèéí õîëáîîòîé çàðèì ìýäýýëëèéã íóóöëàõûã áàéãàëü îð÷èíä íºëººëºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýý õèéëãýõ àæ àõóéí íýãæýýñ øààðäàõ.

10.2. Òºñºë õýðýãæ¿¿ëýã÷ äàðààõü ¿¿ðýã õ¿ëýýíý:

10.2.1. òºñëèéí áàéãàëü îð÷èíä íºëººëºõ áàéäëûí ¿íýëãýýòýé õîëáîãäîë á¿õèé áè÷èã áàðèìòûã ýðõ á¿õèé áàéãóóëëàãà, àëáàí òóøààëòàíä ãàðãàæ ºãºõ;

10.2.2. áàéãàëü îð÷íûã õàìãààëàõ òºëºâëºãºº, îð÷íû õýíàëò-øèíæèëãýýíèé õºòºëáºðèéã áàòëóóëàí õýðýãæ¿¿ëæ, áèåëýëòèéã òîãòîîñîí õóãàöààíä òàéëàãíàõ.

11 ä¿ãýýð ç¿éë. Áàéãàëü îð÷èíä íºëººëºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýý õèéõ ýðõ á¿õèé àæ àõóéí íýãæèéí ýðõ, ¿¿ðýã

11.1. Áàéãàëü îð÷èíä íºëººëºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýý õèéõ ýðõ á¿õèé àæ àõóéí íýãæ äàðààõü ýðõ ýäýëíý:

11.1.1. áàéãàëü îð÷èíä íºëººëºõ áàéäëûí ¿íýëãýýíèé àæèëä øààðäëàãàòàé áàðèìò áè÷ãèéã òºñºë õýðýãæ¿¿ëýã÷ýýñ ãàðãóóëæ àâàõ;

Íèéòëýãäñýí:"Òºðèéí ìýäýýëýë", 19... îí, Äóãààð ..., Õóóäàñ ... äóãààð òàë

ÌÎÍÃÎË ÓËÑÛÍ ÕÓÓËÜ

11.1.2. áàéãàëü îð÷èíà íºëºº ëºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýý õèéõýä çàéëøã¿é øààðäëàãààòàé òîõèîëãîëä àæëûí áàéðàíä ñààäã¿é íýâòðýí îðîõ, ñîðüö äýýæ àâàõ;

11.1.3. áàéãàëü îð÷èíà íºëºº ëºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýýíä òóñãàãäñàí òºëºâëºãº, õºòºëáºðèéí õýðýãæèëòýä òîãòîîë õÿíàëò òàâüæ, øààðäëàãààòàé áîë òºñëèéã ¿ðãýëæë¿¿ëýõ ýñýõ òàëààðõè ä¿ãíýëòèéã õîëáîãäîõ ò°ðèéí çàõèðãààíû òºâ áàéãóóëëàãàà òàâèõ /Ýíý çàâëòûã 2001 îíû 11 ä¿ãýýð ñàðûí 22-íû °äðèéí õóóëèàð íýìýýí/.

11.2. Áàéãàëü îð÷èíà íºëºº ëºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýý õèéõ ýðõ á¿õèé àæ àõóéí íýãæ äàðààõöü ¿¿ðýã õ¿ëýýíý:

11.2.1.óðüä õèéãäñýí øèíæèëãýý, ñóäàëãääàíû ä¿ãíýëòèéã àøèãëàõ;

11.2.2.áàéãàëü îð÷èíà íºëºº ëºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýýíèé òàéëàíà õèéñýí ø¿¿ìæèéí ä¿ãíýëòèéí äàãóó íýìýëò, ºº ð÷ë°ëò îðóóëàõ;

11.2.3.áàéãàëü îð÷èíà íºëºº ëºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýýíèé ¿ð ä¿íãèéí ¿íýí çºâèéã õàðèóöàõ;

11.2.4.òóõàéí òºñëèéí òåõíèëãýë, òåõíîëîãè, áèçíåñèéí õîëáîîòîé ìýäýýëëèéí íóóöûã õàãäàëàõ.

11.3. Áàéãàëü îð÷èíà íºëºº ëºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýý õèéõ ýðõ á¿õèé àæ àõóéí íýãæ íü ¿íýëãýýíèé àæëëòàé õîëáîãäñîí ýðñäýëèéã äààòãàëûí òóõàé õóóëü òîãòîîìæîð çîõèöóóëíà.

ÄºÐºÅÄ¯ÄÝÝÐ Á¯ËÝÄ

ÁÓÑÀÄ Ç¯ÉË

12 äóãààð ç¿éë. Õóóëü òîãòîîìæ çºð÷èã÷äºä õàðèóöëàãà õ¿ëýýëãýð

12.1. Áàéãàëü îð÷èíà íºëºº ëºõ áàéäëûí ¿íýëãýýíèé òóõàé õóóëü òîãòîîìæ çºð÷ñºí ãýì áóðóóòàé ýòãýýäýä çºð÷ëèéí øèíæ áàéäàë, õîõèðëûí õýìæýýã õàðãàëçàí ýð¿¿ãèéí áîëîí çàõèðãààíû õàãèóöëàà õ¿ëýýëãýíý.

12.2. Áàéãàëü îð÷èíà íºëºº ëºõ áàéäëûí ¿íýëãýýíèé òóõàé õóóëü òîãòîîìæ çºð÷ñºí ãýì áóðóóòàé ýòãýýäýä ýð¿¿ãèéí õàãèóöëàà õ¿ëýýëãýõýýðãà¿é áîë ø¿¿ã÷, ýñõ¿ë ýðõ á¿õèé áàéãàëü îð÷íû õÿíàëòûí óëñûí áàéöààã÷ äîð äóðäñàí çàõèðãààíû øèéòãýë îãàóóëíà:

12.2.1. áàéãàëü îð÷èíà íºëºº ëºõ áàéäëûí ¿íýëãýý õèéëãýæ, çîõèõ øèéäâýð ãààðãóóëàëã¿éãýýð ¿éë àæëëëàãàà ÿâóóëñàí áîë õóóëü áóñ îëñîí îðëîãûã óëñûí îðëîãî áîëãîæ ñóì, ä¿¿ðãèéí òºñâèéí äàíñàíäà øèëæ¿¿ëýõ;

12.2.2. áàéãàëü îð÷èíà íºëºº ëºõ áàéäëûí ¿íýëãýýãýýð òàâèãäñàí øààðäëàãûã áèåë¿¿ëýýã¿é áîë ç°ð÷ëèéã àðèëãàõ õ¿ðòýë ¿éë àæëëëàãààà íü ò¿äãýëç¿¿ëýí çîãñîîæ, ãýì áóðóóòàé àëáàí òóøàäëòîíûã 50000 òºãðºãº°ð, àæ àõóéí íýãæ, áàéãóóëëàãûã 250000 òºãðºãº°ð òîðãîõ;

12.2.3. áàéãàëü îð÷íûã õàìãààëàõ òºëºâëºãº°, îð÷íû õÿíàëò-øèíæèëãýýíèé õºòºëáºðã¿é àæëëëàñàí, ýñõ¿ë óã òºëºâëºãº°, õºòºëáºðèéã õýðýãæ¿¿ëýýã¿é, áèåëýëòèéã òîãòîîñîí õóãàäàíà ãàðãàæ, õîëáîãäîõ ãàçàðò òàéëàãíàà㿠áîë ãýì áóðóóòàé àëáàí òóøàäëòîíûã 25000-50000 òºãðºãº°ð, àæ àõóéí íýãæ, áàéãóóëëàãûã 200000-250000 òºãðºãº°ð òîðãîõ;

12.2.4. °°ðèéí ¿éë àæëëëàãààíû óëìààñ áàéãàëü îð÷èíà íºëºº ëºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýýã áóðóó õèéñýí íü ¿íýëãýýíèé øèíæèëãýý, õÿíàí ìàãàäëàëãàäàãàà îñòëîãäâîë ¿íýëãýýã õèéñýí àæ àõóéí íýãæèéã 150000-250000 òºãðºãº°ð òîðãîõ /Ýíý çàâëòûã 2001 îíû 11 ä¿ãýýð ñàðûí 22-íû °äðèéí õóóëèàð íýìýýí/.

13 äóãààð ç¿éë. Õîõèðëûã ºõºí òºë¿¿ëýõ

13.1. Áàéãàëü îð÷èíà íºëºº ëºõ áàéäëûí ¿íýëãýý õèéëãýëã¿éãýýð òºñëèéã õýðýãæ¿¿ëñíýýñ áóþó ¿íýëãýýãýýð òàâèãäñàí øààðäëàãûã çºð÷ñºíèé óëìààñ õ¿íèé ýð¿¿ë ìýíä, ýä õºð°íãº, áàéãàëü îð÷èíà ó÷õóóëñàí õîõèðëûã ãýì áóðóóòàé ýòãýýäýýð íºõºí òºë¿¿ëíý.

13.2. Áàéãàëü îð÷èíà íºëºº ëºõ áàéäëûí íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýý õèéõ ýðõ á¿õèé àæ àõóéí íýãæ íàðèéâ÷èëñàí ¿íýëãýýã áóðóó õèéñýí íü ñòëîãäâîë ¿íýëãýý õèéëãýñýí çàðäàë áîëîí ó÷èðñàí øóóä õîõèðëûã íºõºí òºë¿¿ëýõ õ¿ðòýë àðãà õýìæýý àâíà.

ÌÎÍÃÎË ÓËÑÛÍ ÈÕ ÕÓÐËÛÍ ÄÀÐÃÀ Ð.ÃÂÎ×ÈÄÎÆ

/Ýíý õóóëüã 2001 îíû 11 ä¿ãýýð ñàðûí 22-íû, 2006 îíû 5 äóãààð ñàðûí 25-íû °äðèéí õóóëèàð îðñîí íýìýëò, °°ð÷ëºëòèéã òóñãàâ./